

SAYI • ISSUE
50

YIL • YEAR
2023

ISSN 1301-3289
E-ISSN 2822-2903

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
TURKISH JOURNAL OF ISLAMIC STUDIES

SAYI / ISSUE 50 - YIL / YEAR 2023

Sahibi / Owner	TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) adına Prof. Dr. Murteza BEDİR
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Managing Editor	Erdal CESAR
Yayın Kurulu Editorial Board	Prof. Dr. Jonathan BROWN (Georgetown University) Prof. Dr. Mesut KAYA (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) Prof. Dr. Cemil AYDIN (University of North Carolina) Prof. Dr. Lejla DEMİRİ (Universität Tübingen) Doç. Dr. M. Zahit ATÇIL (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) Doç. Dr. Hüseyin YILMAZ (George Mason University) Doç. Dr. Fatma KIZIL (Yalova Üniversitesi) Dr. Samy AYOUB (University of Texas at Austin) Dr. Yakooob AHMED (İstanbul Üniversitesi) Dr. İsmail YAYLACI (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi) Dr. Ertuğrul ÖKTEN (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) Dr. Ayşe POLAT (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) Dr. Merve ÖZDEMİR ÖZAYKAL (İstanbul Üniversitesi) Dr. Mutez al-KHATIB (Hamad b. Khalifa University)
Yayın Danışma Kurulu Advisory Board	Prof. Dr. İbrahim Kâfi DÖNMEZ (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Prof. Dr. Mehmet Âkif AYDIN (İstanbul Medipol Üniversitesi) Prof. Dr. Feridun EMECEN (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Prof. Dr. Tahsin GÖRGÜN (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Prof. Dr. Mustafa KARA (Uludağ Üniversitesi Emekli Öğr. Üyesi) Prof. Dr. Ali AKYILDIZ (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Prof. Dr. Ali KÖSE (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Recep ŞENTÜRK (Hamad b. Khalifa University) Prof. Dr. M. Sait ÖZERVARLI (Yıldız Teknik Üniversitesi) Prof. Dr. Maribel FIERRO (Spanish National Research Council) Prof. Dr. Frank GRIFFEL (Yale University) Prof. Dr. Ayman SHIHADDEH (SOAS University of London)
Editör / Editor Kitâbiyat Editörleri Review Editors	Doç. Dr. M. Zahit ATÇIL (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) Doç. Dr. M. Zahit ATÇIL (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) Doç. Dr. Enes BÜYÜK (Samsun Üniversitesi)
Yayın Sekreteri / Assistant Editor	Şirin AKİBA ULUÇ
Dil Editörleri / Language Editors	İsa KAYAALP (Türkçe), Thomas FELICIANO (İngilizce), Münzir ŞEYHHASAN (Arapça)
Bibliyografya Editörü / Bibliography Editor	Abdulkadir ŞENEL
Tasarım / Graphic Design	Ender BOZTÜRK, Ali Haydar ULUSOY, Hasan Hüseyin CAN
Baskı / Printed by	TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi Ostim OSB Mah. 1256 Cadde No. 11 Yenimahalle/Ankara Tel. 0312. 354 91 31 Faks. 0312. 354 91 32 Sertifika No. 48058

İslam Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı
(Ocak ve Temmuz) yayımlanan hakemli ve akademik bir dergidir.
Dergide yer alan yazıların ilmi ve fikri sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu dergi ULAKBİM Ulusal Veri Tabanları, Modern Language Association Database,
ATLA Religion Database, Index Islamicus ve ERIH Plus tarafından taranmaktadır.

İcadiye Bağlarbaşı Caddesi 38, Bağlarbaşı 34662
Üsküdar-İstanbul
Tel. (0216) 474 08 50 Fax. (0216) 474 08 74
isad.isam.org.tr

© İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2023
ISSN 1301-3289

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF ISLAMIC STUDIES

Sayı / Issue 50 • Yıl / Year 2023

MAKALELER / RESEARCH ARTICLES

Tefsirde Mezhepsel Tercihlerin İşlenmesi: Saîd b. Ahmed el-Kindî'nin
İbâzî Tefsiri / Applying Sectarian Preferences in Exegesis: Saïd b. Ahmed
el-Kindî's İbâdî Commentary **7**

Güven Ağırkaya

Osmanlı Dönemi Enmüzcü'l-Ulûm Literatüründe İlimler Sıralaması ve
Nev'î'nin *Netâyicü'l-Fünûn*'u / Enumerating Sciences in the Ottoman Period
Genre of Unmüzej al-'ulûm and Nev'î's *Netâyicü'l-fünûn* **33**

Kenan Tekin

Black Eunuchs, Slave Soldiers and Concubines in Fâtimid Egypt / Mısır Fâtimî
Devletinde Siyahi Hadımlar, Köle Askerler ve Cariyeler **75**

Muhammed Seyyit Şen

Endülüs'te Tarım Alanında Ortaya Çıkan Gelişmeler / Developments in the
Field of Agriculture in Muslim Spain **93**

Faruk Bal

ARAŞTIRMA NOTU / RESEARCH NOTE

Güney Afrika'da Bir Osmanlı Müderrisi Ebûbekir Efendi'nin Kayıp Eseri
Miftâhu'd-Din Üzerine / A Hitherto Lost Work of an Ottoman Scholar in
South Africa: Abu Bakr Effendi's *Miftah Al-Din* **123**

Mehmet Arıkan

KİTÂBİYAT / BOOK REVIEWS

Muntasir Zaman, *The Height of Prophet Adam: At the Crossroads of Science & Scripture* **139**

Fatma Kızıl

Enes Büyük, *Tefsir İlminin Mahiyeti Sorunu* **145**

Salih Tuna

إبراهيم الحلبي المَدْرِي، سلك النظام شرح جواهر الكلام
منذر شيخ حسن **151**

Laurence Louër, *Sünniler ve Şiiler: Bir İhtilafın Siyasi Tarihi* **159**

Betül Yurtalan

Özcan Hıdır, *Bati'da Hz. Muhammed İmajı* **165**

Huzeyfe Alkan

Furkan Çelebi, *Orta Çağ'da Bir İslâm Şehri Rey -Büveyhiler Dönemi-* **170**

Abdülhamit Dündar

Naser Dumairieh, *Intellectual Life in the Hijāz before Wahhabism: Ibrāhīm al-Kūrānī's (d. 1101/1690) Theology of Sufism* **176**

Şerife Nur Çelik

Josef Horovitz, *İslâmî Tarihçiliğin Doğuşu* **180**

Saffet Kurt